

Sygn. akt VI P 419/13

WYROK W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2014 r.

Sąd Rejonowy w Białymstoku Wydział VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie

Przewodniczący SSR Maciej Łukasiewicz

Protokolant Mariola Drozdowska

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2014 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa K. K., C. G. i A. L.

przeciwko (...) Szpitalowi (...) w B.

o zapłatę wynagrodzenia

I. Zasądza od pozwanego (...) Szpitala (...) w B. na rzecz powoda K. K. kwotę 44240,10 zł (czterdzieści cztery tysiące dwieście czterdzieści złotych dziesięć groszy) brutto wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości w stosunku rocznym od kwot:

- 1186,10 zł - 13% od 11 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty
- 713,60 zł - 13% od 11 września 2010 r. do dnia zapłaty
- 1424 zł - 13% od 11 października 2010 r. do dnia zapłaty
- 992,90 zł - 13% od 11 listopada 2010 r. do dnia zapłaty
- 1316 zł - 13% od 11 grudnia 2010 r. do dnia zapłaty
- 1193,70 zł - 13% od 11 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty
- 1316 zł - 13% od 11 lutego 2011 r. do dnia zapłaty
- 1579,90 zł - 13% od 11 marca 2011 r. do dnia zapłaty
- 1144,70 zł - 13% od 11 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty
- 1052,10 zł - 13% od 11 maja 2011 r. do dnia zapłaty
- 1504,50 zł - 13% od 11 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty
- 1253,20 zł - 13% od 11 lipca 2011 r. do dnia zapłaty
- 1504,50 zł - 13% od 11 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty
- 956,80 zł - 13% od 11 września 2011 r. do dnia zapłaty

- 1676,90 zł - 13% od 11 października 2011 r. do dnia zapłaty
- 1755,80 zł - 13% od 11 listopada 2011 r. do dnia zapłaty
- 1594 zł - 13% od 11 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty
- 507,10 zł - 13% od 11 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty
- 1771,50 zł - 13% od 11 lutego 2012 r. do dnia zapłaty
- 1264,40 zł - 13% od 11 marca 2012 r. do dnia zapłaty
- 899,30 zł - 13% od 11 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty
- 1860,20 zł - 13% od 11 maja 2012 r. do dnia zapłaty
- 1264,40 zł - 13% od 11 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty
- 798,70 zł - 13% od 11 lipca 2012 r. do dnia zapłaty
- 965,40 zł - 13% od 11 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty
- 1449,70 zł - 13% od 11 września 2012 r. do dnia zapłaty
- 1061,50 zł - 13% od 11 października 2012 r. do dnia zapłaty
- 1849,70 zł - 13% od 11 listopada 2012 r. do dnia zapłaty
- 1010,80 zł - 13% od 11 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty
- 565,50 zł - 13% od 11 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty
- 732,90 zł - 13% od 11 lutego 2013 r. do dnia zapłaty
- 1339,50 zł - 13% od 11 marca 2013 r. do dnia zapłaty
- 511,60 zł - 13% od 11 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty
- 1275,60 zł - 13% od 11 maja 2013 r. do dnia zapłaty
- 1608,10 zł - 13% od 11 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty
- 1339,50 zł - 13% od 11 lipca 2013 r. do dnia zapłaty

II. Zasądza od pozwanego (...) Szpitala (...) w B. na rzecz powoda A. L. kwotę 13079,30 zł (trzynaście tysięcy siedemdziesiąt dziewięć złotych trzydzieści groszy) brutto wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości w stosunku rocznym od kwot:

- 417,50 zł - 13% od 11 listopada 2010 r. do dnia zapłaty
- 350,70 zł - 13% od 11 grudnia 2010 r. do dnia zapłaty
- 159,40 zł - 13% od 11 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty
- 442,20 zł - 13% od 11 lutego 2011 r. do dnia zapłaty
- 442,20 zł - 13% od 11 marca 2011 r. do dnia zapłaty

- 307,60 zł - 13% od 11 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty
- 353,60 zł - 13% od 11 maja 2011 r. do dnia zapłaty
- 421,10 zł - 13% od 11 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty
- 505,40 zł - 13% od 11 lipca 2011 r. do dnia zapłaty
- 336,90 zł - 13% od 11 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty
- 321,60 zł - 13% od 11 września 2011 r. do dnia zapłaty
- 482,40 zł - 13% od 11 października 2011 r. do dnia zapłaty
- 336,90 zł - 13% od 11 listopada 2011 r. do dnia zapłaty
- 353,60 zł - 13% od 11 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty
- 421,10 zł - 13% od 11 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty
- 424,80 zł - 13% od 11 lutego 2012 r. do dnia zapłaty
- 339,80 zł - 13% od 11 marca 2012 r. do dnia zapłaty
- 324,40 zł - 13% od 11 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty
- 178,40 zł - 13% od 11 maja 2012 r. do dnia zapłaty
- 424,90 zł - 13% od 11 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty
- 267,60 zł - 13% od 11 lipca 2012 r. do dnia zapłaty
- 324,40 zł - 13% od 11 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty
- 405,50 zł - 13% od 11 września 2012 r. do dnia zapłaty
- 446,10 zł - 13% od 11 października 2012 r. do dnia zapłaty
- 543 zł - 13% od 11 listopada 2012 r. do dnia zapłaty
- 424,80 zł - 13% od 11 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty
- 469,50 zł - 13% od 11 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty
- 449,90 zł - 13% od 11 marca 2013 r. do dnia zapłaty
- 599,90 zł - 13% od 11 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty
- 359,90 zł - 13% od 11 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty
- 359,90 zł - 13% od 11 lipca 2013 r. do dnia zapłaty
- 313 zł - 13% od 11 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty
- 342,80 zł - 13% od 11 września 2013 r. do dnia zapłaty
- 428,50 zł - 13% od 11 października 2013 r. do dnia zapłaty

III. Zasądza od pozwanego (...) Szpitala (...) w B. na rzecz powoda C. G. kwotę 15538,40 zł (piętnaście tysięcy pięćset trzydzieści osiem złotych czterdzieści groszy) brutto wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości w stosunku rocznym od kwot:

- 360,10 zł - 13% od 11 listopada 2010 r. do dnia zapłaty
- 567,30 zł - 13% od 11 grudnia 2010 r. do dnia zapłaty
- 344 zł - 13% od 11 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty
- 567,30 zł - 13% od 11 lutego 2011 r. do dnia zapłaty
- 943 zł - 13% od 11 marca 2011 r. do dnia zapłaty
- 493,40 zł - 13% od 11 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty
- 567,30 zł - 13% od 11 maja 2011 r. do dnia zapłaty
- 719,90 zł - 13% od 11 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty
- 719,90 zł - 13% od 11 lipca 2011 r. do dnia zapłaty
- 180,10 zł - 13% od 11 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty
- 344 zł - 13% od 11 września 2011 r. do dnia zapłaty
- 685,60 zł - 13% od 11 października 2011 r. do dnia zapłaty
- 540,20 zł - 13% od 11 listopada 2011 r. do dnia zapłaty
- 378,20 zł - 13% od 11 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty
- 180,10 zł - 13% od 11 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty
- 360,10 zł - 13% od 11 lutego 2012 r. do dnia zapłaty
- 189,10 zł - 13% od 11 lipca 2012 r. do dnia zapłaty
- 515,90 zł - 13% od 11 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty
- 378,20 zł - 13% od 11 października 2012 r. do dnia zapłaty
- 493,40 zł - 13% od 11 listopada 2012 r. do dnia zapłaty
- 540,20 zł - 13% od 11 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty
- 597,20 zł - 13% od 11 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty
- 515,90 zł - 13% od 11 lutego 2013 r. do dnia zapłaty
- 567,30 zł - 13% od 11 marca 2013 r. do dnia zapłaty
- 540,20 zł - 13% od 11 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty
- 717,90 zł - 13% od 11 maja 2013 r. do dnia zapłaty
- 378,20 zł - 13% od 11 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty

- 567,30 zł - 13% od 11 lipca 2013 r. do dnia zapłaty
- 329 zł - 13% od 11 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty
- 717,90 zł - 13% od 11 września 2013 r. do dnia zapłaty
- 540,20 zł - 13% od 11 października 2013 r. do dnia zapłaty

II. Nakazuje pobrać od pozwanego (...) Szpitala (...) w B. na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Białymstoku) kwoty 2212 zł (dwa tysiące dwieście dwanaście złotych), 654 zł (sześćset pięćdziesiąt cztery złote) i 777 zł (siedemset siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem nieuwiszczonych opłat od pozwów.

VIP 419/13

UZASADNIENIE

Powodowie K. K., A. L. i C. G. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) Szpitala (...) w B. odpowiednio kwot 48 060 zł, 15 390 zł i 19 440 zł wraz z odsetkami tytułem wyrównania niedopłaconych wynagrodzeń za dyżury. Wskazali, że pozwany zgodnie z przepisami udzielał im czasu wolnego po dyżurach. Jednakże z wynagrodzenia dyżurowego odliczał wynagrodzenie za ilość godzin, która na skutek udzielania wolnego po dyżurach brakowała do wypracowania normatywu miesięcznego czasu pracy.

Pozwany wniósł o oddalenie powództw. Potwierdził fakty podawane przez powodów, natomiast wskazał że postępowanie takie było prawnie uzasadnione, gdyż w przeciwnym wypadku musiałby płacić powodom za pracę niewykonaną.

Sąd Pracy ustalił i zważył, co następuje:

Bezsporny w przedmiotowej sprawie jest fakt, iż powodowie zatrudnieni byli u pozwanego jako lekarze. Co do zasady pracowali od poniedziałku do piątku po 7 godzin 35 minut dziennie, poza tym pełnili dyżury medyczne, po 24 godziny w soboty, niedziele i święta oraz po 16 godzin 25 minut w dni powszednie. Jeśli dyżur kończył się w dniu, w którym powodowie mieli pracować w normalnym czasie pracy, otrzymywali tego dnia wolne. Wynagrodzenie powodom wyliczane było tak, że otrzymywali pełne wynagrodzenie zasadnicze miesięczne niezależnie od tego, czy w ramach pracy w dni powszednie wypracowali ilość godzin wynikającą z przemnożenia ilości tygodni pracy i tygodniowej normy czasu pracy 37 godzin i 55 minut. Na poczet niedopracowanej zdaniem pracodawcy ilości godzin normalnego miesięcznego czasu pracy zaliczał on część godzin faktycznie przepracowanych w ramach dyżuru medycznego. Wynagrodzenie dyżurowe pozwany wyliczał w ten sposób, że za wszystkie godziny dyżuru naliczał dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych, natomiast wynagrodzenie podstawowe jedynie za te godziny, którymi nie uzupełniał normalnego miesięcznego czasu pracy (k. 125, 130). Bezsporna też była pomiędzy stronami wysokość ewentualnie należnego wyrównania wynagrodzenia dyżurowego (k. 126 – 128).

W okresie objętym pozwami czas pracy lekarzy regulowały kolejno dwa akty prawne. Po 1.07.2011 r. jest to ustawa z dnia 15.04.2011 r. o działalności leczniczej (tj. Dz.U. z 2013, poz. 217). W art. 93 ust. 1 wskazuje ona, że czas pracy lekarzy nie może przekroczyć 7 godzin 35 minut na dobę oraz przeciętnie 37 godzin 55 minut na tydzień w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w okresie rozliczeniowym. Zgodnie z art. 95 ust. 1 i 2 lekarze mogą być zobowiązani do pełnienia dyżuru medycznego, polegającego na wykonywaniu poza normalnymi godzinami pracy czynności zawodowych. Za czas dyżuru należne jest wynagrodzenie podwyższone o dodatek 50 lub 100% stawki godzinowej. Na mocy art. 97 ust. 2 bezpośrednio po dyżurze pracownikowi ten dyżur pełniącemu należy udzielić okresu odpoczynku. Do 30.06.2011 r. kwestie powyższe w sposób identyczny regulowały odpowiednie przepisy ustawy z dnia 30.08.1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (tj. Dz.U. z 2007 r., nr 14, poz. 89 ze zm. – art. 32g, 32j, 32jb).

Na tle stanów faktycznych identycznych jak powyżej orzecznictwo SN przyjęło dwa odmienne rozwiązania. W wyroku SN z dnia 4.06.2013 r., I PK 293/12, wskazano iż czas dyżuru medycznego wynagradzany jest zawsze jak

za godziny nadliczbowe, niezależnie od tego czy pracownik poza dyżurem wypracował miesięczny normatyw czasu pracy. Skoro zaś w sprawie rozpoznawanej przez SN powodowie dochodzili wyrównania wynagrodzenia za dyżury, które bezspornie było wyliczone w sposób mniej korzystny, powodom należne było to wyrównanie. Natomiast w wyroku z dnia 8.10.2013 r., III PK 110/12 SN wskazał że lekarzom nie jest należne wynagrodzenie za czas wolny udzielony po dyżurze. W konsekwencji pracodawca może wynagrodzenie zasadnicze w części wypłaconej za godziny nieprzepracowane w ramach miesięcznego normatywu normalnego czasu pracy (uznawane przez SN w tej części za wynagrodzenie nienależne) zaliczyć na poczet wynagrodzenia za czas pracy faktycznie przepracowany w ramach dyżurów medycznych. SN powołał się w tym przypadku na treść art. 87§7 k.p.

Zdaniem Sądu Rejonowego w sprawie niniejszej przede wszystkim należało wziąć pod uwagę, co jest przedmiotem sporu. Roszczenia powodów dotyczyły wyrównania wynagrodzenia dyżurowego, które jest odrębnym składnikiem wynagrodzenia od wynagrodzenia zasadniczego. Skoro bezsporne jest, że pozwany nie naliczał powodom w wynagrodzeniu dyżurowym stawki zasadniczej od wszystkich godzin dyżuru, to było to wyliczenie ewidentnie wadliwe i w tym zakresie sąd całkowicie zgadza się z argumentacją SN zawartą w wyroku z dnia 4.06.2013 r., I PK 293/12. Przy tak określonym przez powodów zakresie żądania pozwów pozostaje zasadniczo bez znaczenia kwestia, czy powodom zasadnie naliczano pełne miesięczne wynagrodzenie zasadnicze, skoro nie wypracowali pełnej liczny godzin normalnego czasu pracy. Miałoby to znaczenie i podlegałoby rozpoznaniu przez sąd, gdyby pozwany nie wypłacił powodom pełnego wynagrodzenia zasadniczego, a ci dochodziliby w sądzie wyrównania tego wynagrodzenia. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie ma jednak miejsca. Uwagi powyższe pozwalałyby na zakończenie rozważań sądu, gdyby nie pogląd prawny wyrażony w wyroku SN z dnia 8.10.2013 r., III PK 110/12 o możliwości zaliczania na poczet wynagrodzenia dyżurowego „nadpłaconego” wynagrodzenia zasadniczego.

Zdaniem Sądu Rejonowego stanowisko prawne SN zawarte w wyroku z dnia 8.10.2013 r., III PK 110/12 w niniejszej sprawie nie może stanowić podstawy rozstrzygnięcia, brak bowiem podstaw do zaliczania na poczet wynagrodzenia dyżurowego części wynagrodzenia zasadniczego powodów. Po pierwsze, brak podstaw prawnych do takiego zaliczenia. Nie może nim być przytoczony przez SN art. 87§7 k.p., wskazujący, że z wynagrodzenia z pracą odlicza się, w pełnej wysokości, kwoty wypłacone w poprzednim terminie płatności za okres nieobecności w pracy, za który pracownik nie zachowuje prawa do wynagrodzenia. Przepis ten dotyczy bowiem sytuacji, gdy pracodawca wypłaca wynagrodzenie przed upływem okresu rozliczeniowego (przynajmniej częściowo „z góry”) i w chwili wypłaty nie można jeszcze stwierdzić, ile czasu faktycznie pracownik przepracuje (np. płatność wynagrodzenia ma miejsce 25 dnia danego miesiąca za cały miesiąc bieżący, pracodawca zakłada wówczas faktyczne przepracowanie przez pracownika całego miesiąca). Tak art. 87§7 interpretował SN np. w wyrokach z dnia 12 kwietnia 1996 r., I PRN 32/96, z dnia 4 października 1994 r., I PRN 71/94, OSNP 1995/7/89. Natomiast zdaniem sądu nie jest dopuszczalna sytuacja, gdy pracodawca pomimo świadomości, że dany składnik wynagrodzenia nie jest pracownikowi należny wypłaca go, a w kolejnym miesiącu według własnego uznania składnik ten może odliczyć od kolejnego wynagrodzenia pracownika. Pracodawca może pracownikowi wypłacić składnik wynagrodzenia, którego ten nie wypracował, a jeżeli robi to świadomie, nie może się z tego później wycofać. Byłoby to sprzeczne z art. 451§1 k.c., który wskazuje, że dłużnik spełniając świadczenie może określić na poczet jakiego długu świadczenie to spełnia, zaś jeżeli to robi jest tą deklaracją związany. Jeżeli więc jak w niniejszej sprawie pozwany określił, że dana kwotę wypłaca powodom jako pełne wynagrodzenie miesięczne, to nie może później skutecznie zmienić zdania i twierdzić, że daną kwotę wynagrodzenia zasadniczego częściowo zalicza na poczet innego długu, a mianowicie wynagrodzenia dyżurowego. Wskazać też należy, że ani w niniejszej sprawie, ani w sprawie rozpoznawanej przez SN wyroku z dnia 8.10.2013 r. pracodawca takiego zaliczenia płatności nie zgłaszał. W obu przypadkach pracodawca jedynie wadliwie zaliczał godziny pracy do poszczególnych kategorii stanowiących podstawę wyliczenia różnych składników wynagrodzenia, co w sensie prawnym jest sytuacją zupełnie inną. Zaliczenie płatności wynagrodzenia zasadniczego na poczet wynagrodzenia dyżurowego wyinterpretował SN, a nie było to stanowisko pracodawcy.

Zdaniem sądu błędny jest też pogląd SN że powodowie w rozpoznawanej przez niego sprawie III PK 110/12 (i analogicznie powodowie w niniejszej sprawie) część wynagrodzenia zasadniczego otrzymali nienależnie wobec niedopracowania miesięcznego normatywu godzin. Powodowie wynagrodzenie zasadnicze otrzymywali w stawce

miesięcznej. Ekwiwalentem tego wynagrodzenia jest praca w miesięcznym normatywie godzin, w przypadku powodów wyliczanym zgodnie z art. 5 k.p. w zw. z art. 130 k.p. (ustawa o działalności leczniczej nie zawiera przepisów o sposobie wyliczenia miesięcznego normatywu godzin pracy, w art. 93 ust. 1 określa jedynie normę dobową i tygodniową). Miesięczna norma czasu pracy lekarza co do zasady wynosi więc iloczyn ilości tygodni pracy i przeciętnej tygodniowej normy czasu pracy (37 godzin 55 minut) powiększony o iloczyn pozostałych dni od poniedziałku do piątku i normy dobowej czasu pracy (7 godzin 35 minut). Tak normę miesięczną wyliczał zarówno pozwany jak i SN w wyroku z dnia 8.10.2013 r., III PK 110/12. Wskazać jednak należy, że zgodnie z art. 130§2 i §3 k.p. powyższy normatyw ulega obniżeniu o każde święto przypadające w dniu innym niż niedziela oraz o – co istotne w niniejszej sprawie - liczbę godzin usprawiedliwionej nieobecności w pracy przypadającą do przepracowania w czasie tej nieobecności. Skutkiem zastosowania art. 130§3 k.p. czas wolny po dyżurach jako usprawiedliwiona nieobecność w pracy (usprawiedliwiona treścią art. 97 ust. 2 ustawy o działalności leczniczej) obniżał ilość godzin pracy w miesiącu jakiej mógł wymagać od powodów pracodawca jako ekwiwalentu wypłaconego wynagrodzenia zasadniczego. Tak więc w sprawie nie mogło być mowy o „niedopracowaniu” miesięcznego normatywu godzin pracy, a w konsekwencji o nienależnie nadpłaconym wynagrodzeniu zasadniczym. Gdyby uznać inaczej, konsekwentnie należałoby pracownikom obniżać wynagrodzenia zasadnicze w przypadku każdego święta przypadającego w dniu innym niż niedziela. Nie ma też w konsekwencji mowy o stosowaniu w niniejszej sprawie art. 80 k.p., powodowie bowiem wypracowywali całą miesięczną normę czasu na nich przypadającą, obniżoną na mocy art. 130§3 k.p. Inaczej sytuacja miałaby się jedynie wtedy, gdyby powodowie otrzymywali wynagrodzenie umówione w stawce godzinowej, a nie miesięcznej. Wówczas zmniejszony normatyw godzin pracy w miesiącu bezpośrednio przekładałby się na wysokość ich wynagrodzenia.

Przypomnieć warto, że w orzeczeniu z dnia 23.06.2005 r., II PK 265/04, OSNP 2006/5-6/76, dotyczącym czasu podróży służbowej, Sąd Najwyższy wskazał na istnienie okresów, które nie są czasem pracy, ale zaliczają się do dobowej normy czasu pracy (nie SA one odliczane od normy dobowej). W orzeczeniu tym SN nie wskazał wprost przepisy, który na takie zaliczenie pozwalał, natomiast jak się wydaje podstawą prawną rozumowania SN mógłby być właśnie art. 130§3 k.p.

Biorąc powyższe pod uwagę należało przyznać powodom wyrównanie niedopłaconego wynagrodzenia dyżurowego zgodnie z niekwestionowanym przez strony wyliczeniem ewentualnej należności sporządzonym przez pozwanego. Wobec opóźnienia płatności powodom były też należne odsetki za żądany okres.

Zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku (Dz.U. 2005, Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.), Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwoty nieuiszczonych przez powodów opłat od pozwów w wysokości 5% kwot zasądzonych. Art. 113 nie przewiduje możliwości odstąpienia od obciążania pracodawcy tymi opłatami, wyjątek z art. 113 ust. 4 dotyczy osób wymienionych w ust. 2 i 3 tego przepisu, a więc wszczynających proces i nie mających obowiązku wstępnego ponoszenia opłat sądowych, nie zaś pozwanego, którego obowiązek pokrycia kosztów sądowych wynika z art. 113 ust. 1.